

MEMORIA XUSTIFICATIVA

CONVENIO DE COLABORACIÓN PARA O ANO 2026, ENTRE A CONSELLERÍA DE POLÍTICA SOCIAL E IGUALDADE E A ASOCIACIÓN DE FAMILIARES E ENFERMOS DE ALZHEÍMER E OUTRAS DEMENCIAS DE LUGO (AFALU) , PARA O DESENVOLVEMENTO DO PROXECTO *TEMPO DE ESCOITAR* CONTRA A SOIDADE NON DESEXADA, NO MARCO DO PLAN DE RECUPERACIÓN, TRANSFORMACIÓN E RESILIENCIA – FINANCIADO POLA UNIÓN EUROPEA – NEXT GENERATION EU.

O Estatuto de autonomía de Galicia, no seu artigo 27.23, atribúelle á Comunidade Autónoma a competencia exclusiva en materia de asistencia social. A Consellería de Política Social e Igualdade, a través da Dirección Xeral de Maiores e Atención Sociosanitaria, segundo o establecido no Decreto 139/2024, do 20 de maio, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Política Social e Igualdade, ten entre as súas competencias impulsar, planificar, coordinar e avaliar o conxunto das actuacións da Consellería en materia de benestar destinadas á atención das persoas maiores, en aplicación da Lei 13/2008, do 3 de decembro, de servizos sociais de Galicia e da Lei 39/2006, do 14 de decembro, de promoción da autonomía persoal e atención ás persoas en situación de dependencia.

A soidade non desexada constitúe unha experiencia persoal negativa na que a persoa percibe carencias nas súas relacións sociais, ben porque ten menos relacións das que desexaría, ben porque as relacións que mantén non lle proporcionan o apoio emocional preciso. Segundo a Enquisa continua de fogares do Instituto Nacional de Estatística, en Galicia viven soas 149.500 persoas entre 20 e 64 anos, o que representa o 9,5 % do total, e 139.700 persoas maiores de 64 anos, o que supón o 20,8 % das persoas maiores. Todo isto pon de manifesto a necesidade de impulsar actuacións específicas orientadas á detección, prevención e redución das situacións de soidade non desexada, especialmente entre as persoas maiores.

Que a entidade Asociación de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias de Lugo (AFALU), entidade de natureza asociativa de iniciativa social, inscrita no Rexistro Central de Asociacións con número 2019/23435-1ª, e no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais da Consellería de Política Social e Igualdade co número E-1648, ten por finalidade informar, formar, asesorar e axudar ás persoas con alzhéimer promovendo actuacións e programas destinados a mellorar a situación das familias e unha mellor atención ás persoas enfermas de alzhéimer e outras demencias.

No dito contexto, Asociación de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias de Lugo (AFALU) pretende desenvolver o Proxecto de atención e prevención da dependencia “Tempo de escoitar” no exercicio 2026.

Serán beneficiarias do proxecto fundamentalmente, as persoas maiores de 60 anos residentes en Galicia que se atopen en risco ou en situación de soidade non desexada tales como persoas con deterioro cognitivo e enfermidade de Alzheimer, persoas maiores en xeral, persoas que viven soas nos que os sentimentos de soidade poden acusarse, persoas coidadoras de persoas en situación de dependencia (nos que á soidade xorde como consecuencia da sobrecarga do coidado) e outros colectivos vulnerables dos que nos poden informar dende os servizos sociais dos diferentes Concellos.

A concesión da subvención destínase ao Proxecto *TEMPO DE ESCOITAR* contra a soidade non desexada que se desenvolve de conformidade cos seguintes obxectivos e eixos operativos ou actuacións:

a) Obxectivo xeral do proxecto:

- Previr e reducir a soidade non desexada, especialmente, en persoas con deterioro cognitivo, persoas con enfermidade de Alzheimer, persoas maiores, persoas coidadoras, persoas con dependencia ou persoas que viven en situación de vulnerabilidade, etc.

Obxectivos específicos do proxecto:

- Identificar persoas con deterioro cognitivo e en situación de soidade non desexada
- Proporcionar acompañamento, apoio emocional e detección de situacións de risco na poboación beneficiaria.
- Detectar e previr situacións de risco, que se poidan dar nos domicilios, derivados ou non da soidade non desexada, como por exemplo: pensamentos auto líticos, inseguridade no fogar, maltrato, caídas ou aparición de deterioro cognitivo (froito do illamento e a inactividade)
- Adaptar a intervención, ás necesidades específicas dos participantes, tendo en conta factores como o contexto, o grao de illamento ou posibles limitacións físicas.
- Favorecer a creación de vínculos sociais entre os participantes, promovendo tempos e espazos de encontros, para xerar confianza e interacción social
- Fomentar a participación comunitaria das persoas maiores, facilitando a súa implicación noutras actividades sociais e culturais do seu entorno así como evitar que as persoas coidadoras se illen da vida social comunitaria.

b) As actuacións a desenvolver estrutúranse en dous eixos operativos principais:

Como paso previo a posta en marcha do teléfono contra a soidade non desexada, a primeira actividade, coa finalidade de chegar ao maior número de beneficiarios posible, é unha CAMPAÑA DE DIVULGACIÓN do proxecto, que consiste, entre outras, das seguintes medidas:

-Cartelería.

-Contacto con Traballadores/as Sociais, de diferentes concellos, co fin de intentar chegar ao maior número de beneficiarios posible.

A actividade principal do proxecto será a posta en marcha dunha LINEA TELEFÓNICA (chamadas, whastapp), que funcionará entre as 9:00 e as 17:00 horas, de luns a venres, e que será atendido polos diferentes profesionais de Afalu (psicólogos, educadores sociais, traballadores sociais, monitores de ocio e tempo libres, auxiliares/xerocultores, mediadora comunicativa, terapeuta ocupacional

A intervención basearase nos seguintes principios:

-Empatía

- Respecto

- Confidencialidade

- Escoita activa

- Atención centrada na persoa.

Durante as chamadas buscarase establecer unha conversa cercana, que permita á persoa expresar os seus sentimentos, preocupacións ou necesidades

Esta liña telefónica recibirá as chamadas, e deseñarase unha intervención individualizada de cada persoa que chame (realizado en conxunto de todo o equipo multidisciplinar de Afalu), para dar resposta ás necesidades que plantexe.

Esta intervención, adaptada e personalizada, contempla para cada persoa beneficiaria:

- Avaliación do seu estado, tanto a nivel social, emocional e psicolóxico, para determinar o posible impacto da soidade non desexada no seu estado e establecer accións para minimizar as consecuencias detectadas. Esta avaliación realizarase en diferentes momentos durante a execución do proxecto, tendo principalmente, unha avaliación inicial (para determinar o punto de partida), e unha avaliación final (para coñecer o impacto do proxecto) . Para realizar esta avaliación os diferentes profesionais serviranse tanto de test estandarizados como de outros medios.
- Realización de chamadas e outros contactos, periódicos, de seguimento a cada persoa, coa finalidade de establecer tempos de escoita e conversación, para coñecer cada certo tempo, como se atopa, novas necesidades plantexadas, etc., e favorecer o contacto e interacción social con alguén aínda que non xurda ningunha nova demanda
- Intervención psicolóxica individual (tanto a nivel presencial como telemático-videochamada), de ser o caso entre as persoas participantes, para facilitar orientación e apoio emocional, por trastornos emocionais ou psicolóxicos, tales como ansiedade, tristeza, depresión, etc.
- Creación, de ser o caso, e funcionamento, de xeito periódico, de reunións presenciais de beneficiarios do mesmo concello ou de concellos limítrofes, para favorecer a creación de lazos sociais e interaccións sociais entre beneficiarios.
- De ser o caso, talleres e actividades lúdicas de socialización, nos diferentes concellos nos que se prevé se desenvolverá o proxecto
- De ser o caso, contacto e derivación a servizos especializados (sanitarios, sociais ou de outra índole) para dar resposta á necesidades plantexadas polas persoas que chamen ao teléfono e que non poidan ser resoltas coa intervención directa do equipo técnico de Afalu

A singularidade de Asociación de Familiares de Enfermos de Alzhéimer e outras Demencias de Lugo (AFALU), a súa capilaridade territorial, o soporte tecnolóxico do que dispón e a súa experiencia contrastada na intervención social con persoas maiores dificultan a substitución da entidade xestora sen prexuízo para a continuidade e eficacia da intervención, polo que se considera xustificado o recurso á fórmula convencional e a improcedencia de promover a concorrência pública, de conformidade co disposto no artigo 19.4.c) da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia.

O detalle correspondente ás actividades indicadas anteriormente reflíctese no anexo II do convenio.

A Xunta de Galicia, a través da Consellería de Política Social e Igualdade, considera prioritario potenciar actuacións que contribúan a diminuír a soidade non desexada e fomentar, mediante a concesión directa dunha subvención pública, a execución do *Proxecto Tempo de Escoitar* contra a

soidade non desexada da Asociación de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias de Lugo (AFALU). O interese público e social do proxecto queda acreditado pola súa adecuación ao ámbito competencial da Consellería, pola especial vulnerabilidade do colectivo destinatario e pola experiencia e os recursos persoais e materiais da entidade para a súa execución.

Con data 27 de agosto de 2021 asinouse o convenio de colaboración entre o Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030 e a Comunidade Autónoma de Galicia para a execución de proxectos con cargo aos fondos europeos procedentes do Mecanismo para a Recuperación e Resiliencia, publicado no Boletín Oficial del Estado núm. 230, do 25 de setembro de 2021. No anexo I do citado convenio inclúese o proxecto nº 6, "Proxectos de innovación dos servizos sociais", no que se contemplan actuacións innovadoras de atención telefónica ás persoas que se atopan en risco ou en situación de soidade non desexada, principalmente persoas maiores ou con discapacidade.

A concesión directa da subvención a través deste convenio encaixa, por tanto, no proxecto nº 6 do citado instrumento de colaboración e contribúe ao cumprimento do fito 325, compoñente 22, investimento 2 (C22.I2), relativo á execución de proxectos para a transformación tecnolóxica dos servizos sociais e para a modernización das infraestruturas e os servizos asociados á protección residencial e ás familias de acollida.

Así mesmo, o importe íntegro do proxecto ascende a cento cincuenta mil euros (150.000,00 €), financiados con cargo á aplicación orzamentaria 08.05.312D.480.1 e ao proxecto 2022-00122, no marco do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia - Financiado pola Unión Europea - Next Generation EU.

Por todo o exposto, enténdese xustifico que o convenio de colaboración para o ano 2026, entre a Consellería de Política Social e Igualdade e a Asociación de Familiares de Enfermos de Alzheimer e outras Demencias de Lugo (AFALU), para o desenvolvemento do Proxecto Tempo de escoitar contra a soidade non desexada, sexa financiado a través dos fondos do Mecanismo de Recuperación e Resiliencia procedentes da Unión Europea.

Santiago de Compostela, na data da sinatura dixital

O director xeral de Maiores e Atención Sociosanitaria

Antonio Acevedo Prado

